

လိပ်စာ

အိတ်လိတ်တုတ်တုတ်တုတ်တုတ်

တုတ်တုတ်

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီ

- 1 ဃိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်စံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်... ၂
- 2 ဘၣ်မနုၤအသိလၢတၢ်ဘၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဃိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်လဲၣ်... ၄
- 3 ဃိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်အတၢ်မုၢ်လၢကွၢ်ဖိ... ၆
- 4 တၢ်ပၣ်ပၣ်နီၣ်က့ၤဃိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်အဆၢကတီၢ်... ၈
- 5 တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဂ့ၢ်ထံးစိၤပီၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဃိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်... ၉
- 6 ဃိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်အံၤအိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးဖဲလဲၣ်... ၁၂
- 7 တၢ်လီၤဆီဘၣ်ထွဲဒီးဃိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်... ၁၃
- 8 ဃိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်တၢ်ပၤတၢ်ပြဲးအက့ၢ်အဂီၢ်... ၁၇
- 9 ဃိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်ဒိဘၣ်သလၢလၢဟီၣ်ခိၣ်ဘီမုၢ်ပတီၢ်... ၂၀
- ၂ တၢ်ဂ့ၢ်အဂံၢ်ခိၣ်နီၣ်နီၣ်ဘၣ်ထွဲဒီးဃိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်... ၂၂

ဆိပ်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုာ်ကရၢၢ်စံးတၢ်န့ၣ်

မှတ်တမ်းမနုလည်

ဆိပ်

လိတ်တိုက်မှတ်တမ်းခွန်ကရား မှတ်တမ်းပျာတဝေထူလံစုလီဆိတ်တမ်းမနုလည် တိုက်ကျွဲတခါ လာအဖိုးသန့ထိုင်အသးလာအဝဲသွတ်တိုက်ကဟုကယာ်ဒီး တိုက်ရဲၣ်သဲကတီကွဲန့ဆာ်, တိုက်မူအါကလုာ်ဒီးဒီသအသံၣ်ခွဲၣ်ကတီကွဲ မိာ်ပာ်ဖဲဖုဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်တိုက်လိာ်တိုက်ကျွဲ လာအမတုာ်လံအသးလာအနံၣ်လာအကထိအတီာ် ပူလံလံလံန့ၣ်လီ. ယိၣ်လိာ်တိုက်မှတ်တမ်းခွန်ကရားအံၤ ဘၣ်တိုက်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီလာကညီ ပူထူလံဖဲဖုမုာ်တြီာ်ကီာ်ရုၣ်, ကီာ်သူလုာ်အပူ လာအအိၣ်ဒီးတိုက်မုာ်လုာ်ကွဲာ်စိအိၣ်အအါ လာ တိုက်စိာ်ကဖီထီၣ်ဒီးသ့ၣ်ထီၣ်ကွဲတိုက်မှတ်တမ်းခွန်လာအဝဲသွတ်မိာ်ပာ်ဖဲဖုဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ် တိုက်လိာ်တိုက်ကျွဲ, ကဟုကယာ်ရဲၣ်သဲကတီကွဲတိုက်မူအါကလုာ်, ဒီးဟံးယာ်ပာ်ယာ်ဒီးမ မူမာ်ထီၣ်ကွဲကညီထူလံလုာ်လုာ်ထူသန့ဒီးတိုက်ဆဲးတိုက်လာ လာအဘၣ်ကွဲဆာ်မဲာ်တုာ် ဒီးတိုက်ဆိၣ်တံာ်မနုဒီးတိုက်တတိုက်အကလုာ်ကလုာ် ခိဖျိအနံၣ် (၇၀) ဘျီအတီာ်ပူ ထံလိာ် ကီာ်ပူတိုက်ဒုးတိုက်ယာ်ဒီး တိုက်သဘံၣ်သဘုၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အယိန့ၣ်လီ.

ယိၣ်လိာ်တိုက်မှတ်တမ်းခွန်ကရားအတိုက်ကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ်အံၤ ဟဲခိဖျိအသးလာလိာ်ကဝီ ကညီပူတဝေထူလံသ့ၣ်တဖၣ် စုလီယုာ်တိုက်ထဲးဂံာ်ထဲးဘါဒီးဂဲပျာ်ဂဲဆုး တိုက်မာ်လာထီၣ် ပျဲထီၣ်နီာ်ကစာ်စံၣ်ညီၣ်ပာ်လီသး, နီၣ်မိၣ်ခြံၣ်စံၣ်, တိုက်ဂဲလိာ်ဒီသအကွဲအဝဲသွတ် မိာ်ပာ်ဖဲဖုဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်ဒီးန့ဆာ်တိုက်အိၣ်ယာ်သ့ၣ်တဖၣ်, ဒီးတိုက်သ့ၣ်ထီၣ်ကွဲအပူတ ဝေအတိုက်ထံၣ်စိလာအဟံးန့ၣ်ခိၣ်တယာ်လာတိုက်တီတိုက်တြီာ်, တိုက်မှတ်တမ်းခွန်ဒီးယုာ်ကတိုက် အိၣ်မူအိၣ်ဂဲဒီးတိုက်လဲကျဲခါဆူညါသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီ. ယိၣ်လိာ်တိုက်မှတ်တမ်းခွန်ကရားအ တိုက်မာ်အဂံာ်ခိၣ်သ့ၣ်တခီ မုာ်ဝဲဒဲတိုက်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီကွဲကညီပူတဝေထူလံလာတိုက်ဟံး ယာ်ပာ်ယာ် ဒီးတိုက်မူမာ်ထီၣ်ကွဲအဝဲသွတ်လုာ်လုာ်ထူသန့ဒီးတိုက်ဆဲးတိုက်လာ, ဂဲလိာ် လာအဝဲသွတ်တိုက်ခွဲးတိုက်ယာ်ဒီးပာ်ဆုာ်ရဲၣ်ကျဲကွဲအဝဲသွတ်အန့ဆာ်တိုက်အိၣ်ယာ်ယုာ်က တိုက်မာ်ကျဲအသိးကသ့အဂီၢ်န့ၣ်လီ.

ယိၣ်လိာ်တိုက်မှတ်တမ်းခွန်ကရားသ့ၣ်ထီၣ်နီၣ်မိၣ်ခြံၣ်စံၣ်တိုက်ပတိုက်ပြးသန့လာအဂူ ခိဖျိ တိုက်သုးကွဲာ်တိုက်ရိၣ်ဖျိၣ်ပာ်ဆုာ်တိုက်သန့လာအဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီ ဒီးမာ်ဆူၣ်ထီၣ်လိာ်ကဝီပူ တဝေအတိုက်တီခိၣ်ရိၣ်မဲဒီးတိုက်ပတိုက်ပြး ဒ်ကညီဒီကလုာ်စာ်ဖျိၣ်ကရဲ-ခ့ၣ်အဲၣ်ယုာ် တိုက်ဘျဲ သဲစးဒီးတိုက်မာ်ကျဲသန့ (ဖိလံစံၣ်) သ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဝဲအသိး လာတိုက်ကသ့ယုာ်လီဘျဲလီ ကွဲာ်တိုက်သဘံၣ်သဘုၣ်အဂံာ်ခိၣ်သ့ၣ် ခိဖျိတိုက်ပာ်ကဲကွဲကညီလုာ်လုာ်ထူသန့ဒီးတိုက်ဆဲးတိုက် လာ ဒီးတိုက်ဒီသအကွဲပူထူလံဖဲဖုမုာ်ပာ်ဖဲဖုအကီာ် ဒီးန့ဆာ်တိုက်အိၣ်ယာ်သ့ၣ်တဖၣ်က သ့အဂီၢ်န့ၣ်လီ.

ဘဉ်မနုၤအသိလၢတၢ်ဘဉ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်သိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်

တၢ် ခုၣ်ကရၢၢ်လဲၣ်

တၢ် ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်ဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်အဂ့ၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအဖဲအိၣ်ထီၣ်ဒီးဆိတလဲအသးကွၢ်ကွၢ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤတနီၤနီၤဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်လၢတၢ်ဒီးသအက့ၤန့ၣ်တၢ်မူတတၢ်ဟီၣ်ကဝီၤလၢထံကီၢ်ခံဘၣ်အဆၢ လၢတၢ်ပၢ်ဖျါက့ၤတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်အတၢ်ပနီၣ် ဒီးတၢ်ပၢ်ဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢထံကီၢ်ခံဘၣ်အဘၣ်စၢ, တနီၤနီၤတခါဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်နီၣ်က့ၤတၢ်သဘံၣ်သဘၣ်လၢအမၤတၢ်အသးလၢအပူၤကွံာ် ဒီးလၢတၢ်ကသ့ၣ်ထီၣ်ဒီးမၤကၢ်ကျၢထီၣ်က့ၤတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်လၢထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်တၢ်ယုသ့ၣ်ညါဒီးပၢ်ပနီၣ်အိၣ်ဝဲအသိး, ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဖျါတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်ခဲလၢအိၣ်ဝဲဒၣ် ၁၄၆ ဘၣ် တုၤ ၆၀၀ ဘၣ်အပူၤအတုၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢယိၣ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်လၢအဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤဖဲမ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၢၣ်, ကီၢ်သုလုၤပူၤတခါ မ့ၢ်ပှၤထူလံၤဖိအမိၢ်ပၢ်ဖဲဖုအကီၢ် လၢအလီၤဆိန့ၢ်ဒီးတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်အဂၤလၢဟီၣ်ခိၣ်တဘၣ်အံၤ မ့ၢ်လၢယိၣ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်အံၤအတၢ်ဂၤလိာ်တခါမ့ၢ်ဒ်သိး တၢ်ကသ့ၣ်ညါပၢ်ပနီၣ်က့ၤကညီပှၤထူလံၤဖိအတၢ်ကဟုကယၢ်ဒီးသအက့ၤတၢ်မူအကလုာ်ကလုာ်ဒီးလုာ်လုာ်ထူသန့တၢ်န့ၢ်သၢသ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်က့ၤတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်အမ့ၢ်အတီဒီးတၢ်မၤယုမၤဖိးက့ၤတၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ယိၣ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်အံၤ မ့ၢ်ကညီပှၤထူလံၤဖိအတၢ်မံမိၢ်ဒီးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတခါလၢအအိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးလၢကမ့ၢ်သကိးကမ့ၢ်အတၢ်ပၢ်ဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်အဖိခိၣ် လၢအတအိၣ်ဒီးတၢ်ဖျါတၢ်ဆၢ, ဒီးတမ့ၢ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢပဒိၣ်တၢ်ပၢ်ပြုးဒ်အမ့ၢ် လီၢ်ခၢၣ်သးတၢ်ဖိၣ်ပျံၤသန့လၢတၢ်ဖိခိၣ်ဆူတၢ်ဖိလၢတၢ်မၤအကျိၤအကွၢ်အိၣ်ဝဲအသိးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်လၢအဒုးလီၤဆိယိၣ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်ဒီးတၢ်လီၢ်လၢအဂုၤအဂၤသ့ၣ်တဖၣ်တခါမ့ၢ်ဝဲ လီၢ်ကဝီၤကမ့ၢ်ဒီးပှၤထူလံၤဖိလၢအအိၣ်ဆိးတၢ်ဖဲကရၢၢ်ပူၤသ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါပၢ်ပနီၣ်အီၤဒ်အမ့ၢ်ပှၤဒီးသအဒီးကဟုကယၢ်ကွၢ်ထွဲဝဲတၢ်မူတတၢ်, အိၣ်မူပျဲဒီးသ့ၣ်သ့ၣ်လၢကပီၤ, ဒီးအိၣ်မူသကိးတပူၤယီၤဒီးန့ၣ်ဆၢလၢတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်အပူၤ, ဒီးဟံးယၢ်ပၤယၢ်က့ၤယုာ်ကတၢ်လုာ်အိၣ်သးသမူအကျိၤအကျဲန့ၣ်လီၤ.

ယိၣ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်အံၤ မ့ၢ်ကညီပှၤထူလံၤဖိဖဲမ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၢၣ်သ့ၣ်တဖၣ်စုလီၤဆိတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတခါ လၢအကယုၣ်လီၤဘျါလီၤကွံာ်တၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီ ဒ်အမ့ၢ်ပယီၤသးမ့ၢ်သံၣ်ဘီအတၢ်ဟူးတၢ်ဂၤ, တၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်, မ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တကျိၣ်ဒိၣ်လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်လၢပှၤဂ့ၢ်ဝီဒီးခိၣ်ယၢၤန့ၣ်ဆၢအဖိခိၣ်, ဒီးလုာ်လုာ်ထူသန့ဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဆိပ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခ့ၣ်ကရၢၢ်အတၢ်မ့ၢ်လၢကွၢ်စိ

ဆိပ် လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခ့ၣ်ကရၢၢ်အတၢ်မ့ၢ်လၢကွၢ်စိတခါ မ့ၢ်တၢ်ဂဲၤလိာ်ဒီးမၤလၢထီၣ်ပဲၤထီၣ်က့ၤကညီပုၤထူလံၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ဆၢမ့ၢ်လၢခိၣ်သ့ၣ် ဒီးတကတီၢ်ယီၤမ့ၢ်စ့ၢ်ကီးဆိပ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခ့ၣ်ကရၢၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအထူၣ်မိၢ်ပုၤဒ်အမ့ၢ် တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခ့ၣ်ဒီးနီၢ်ကစၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၤလီၤသးခွဲးယၢ်, တၢ်ဒီးသအကဟုကယၢ်က့ၤခိၣ်ယၤန့ၣ်ဆၢၣ်တၢ်လၢတၢ်ပျဲၤဒီးတခါ, ဒီးတၢ်ဟံးယၢ်ပၤယၢ်ဒီးတၢ်မၤမူမၤဂဲၤထီၣ်က့ၤလုၢ်လၢထူသန့ဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကညီတကလုာ်အံၤ မ့ၢ်ပုၤလၢအအဲၣ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးလၢအအိၣ်ထီၣ်အသးခိၣ်ဖျိထံလီၢ်ကီၢ်ပုၤတၢ်ဒုးတၢ်ယၤအတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်အံၤမ့ၢ်

တၢ်လၢကညီပုၤထူလံၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်တူၢ်ဘၣ်တၢ်လံၤအီၤလၢဆံဖျိၣ်န့ၣ်အတီၢ်ပုၤလံၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အတၢ်မိၣ်န့ၢ်သးလီၤအခိၣ်သ့ၣ်တခါ မ့ၢ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခ့ၣ်လၢအမ့ၢ်အတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဆိပ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခ့ၣ်ကရၢၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအထူၣ်မိၢ်ပုၤလၢအမ့ၢ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခ့ၣ်ဒီးနီၢ်ကစၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၤလီၤသးခွဲးယၢ်အံၤကမ့ၢ်ကျဲတဘိလၢအကမၤစၢၤက့ၤကညီပုၤထူလံၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်က့ၤသ့ၣ်ထီၣ်ဆီလီၤက့ၤအတၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢအမိၢ်ပၢ်ဖံဖုအဒူအသဝီ, အိၣ်မူဘၣ်ဘံၣ်ဘံၣ်ဘာဘာ, အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တၢ်သဘူၤလၢတၢ်မၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်က့ၤပုၤတတၢ်လၢအမိၢ်ပၢ်ဖံဖုအကီၢ်ပုၤကသ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကရားအတ်ဟူးတဲါအထူၣ်
 မိၣ်ပှ်ခံခါတခါလၢအမ့ၢ်ခိၣ်ဃၢန့ဆၢၣ်
 တၢ်လၢတၢ်ပှ်ဒိတခါတခီ မ့ၢ်တၢ်ဂဲၤလိာ်
 တခါလၢတၢ်ဒိသဒေကဟုကယၢ်က့ၤန့
 ဆၢၣ်တၢ်မူတဝါ, တၢ်မူအါကလုာ်ဒီး
 တၢ်မံၤလၢဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဒီး
 သိးပှၤထူလံၤဖိသ့ၣ်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်
 ကရားသ့ၣ်တဖၣ်ကသ့အိၣ်မူသကိးတ
 ပှၤဃီဒီးန့ဆၢၣ်တၢ်ဘၣ်တ့ၤ ဒီးန့ဆၢၣ်
 တၢ်ဘျးဖဲလိာ်သးသ့ၣ်တဖၣ်အသုတ
 ဟးဂ့ၢ်ဟးဂီၤတဂ့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ယိၣ်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ကရား
 တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအထူၣ်မိၣ်ပှ်သၢခါတခါ
 လၢအမ့ၢ် လုာ်လံာ်ထူသန့အတၢ်အိၣ်မူ
 အိၣ်ဂဲၤတခီ မ့ၢ်ဒိသိးတၢ်ကမၤမူမၤဂဲၤ
 ထီၣ်က့ၤ မ့တမ့ၢ် စိာ်မူစိာ်ဂဲၤက့ၤကညီ
 ပှၤထူလံၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်သ့ၣ်ညါထူ
 လံၤ, အလုာ်အလၢအထူသန့လၢအဂ့ၢ်
 ဒိသိးအသုတဟးလီၤဒီးလီၤမၢ်က့ၢ်တ
 ဂ့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပၤပနီၣ်ဆိၣ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်အဆၢကတီၢ်

၆ မိးသဲးစးတၢ်မၤကျဲၤအိၣ်ဝဲအသိး, ကညီပုၤထူလံၤဖိဖဲမ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရှၢၣ် ပုၤသ့ၣ်တဖၣ် ပၤပနီၣ်, ပၤဂံၢ်ပၤကျၢၤဒီးဘိးဘၣ်သၢလီၤယိၣ် လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ် နီပုၤထူလံၤဖိတၢ်ဒီသဒၢကဟုၤကယၢ် က့ၤအမိၢ်ပၤဖဲဖုဟီၣ်ခိၣ်ကပံၤတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲၤတခါအသိးဖဲလါဒိၣ်စဲဘၣ် (လါပျုၤ) ၁၈ သီ, ၂၀၁၈ နံၣ်အတီၢ်ပုၤ ဖဲဒုၣ်ဘူးနိၣ်သဝီ, ပုၤက့ၤကရၢၢ်, လူၤသီကီၢ်ဆၢ, မ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရှၢၣ် လၢအအိၣ်ဖဲကီၢ်သူလုၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်သးစဲဒီးတၢ်ထံၣ်စိတမံၤအပူၤ, ဖဲတၢ်ဘိးဘၣ်သၢလီၤ (ဒီဟူထီၣ် သၢလီၤ) ယိၣ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ အဆၢကတီၢ်, လီၢ်ခၢၣ်သးခ့ၣ်အဲၣ်ယုၣ်ခိၣ်န့ၢ်, ကီၢ်ရှၢၣ်ခိၣ်န့ၢ်, ကညီဒီးက လုၢ်န့ၣ်ပုၤပတီၢ်မ့ၢ်ဖိဒီးဂံၢ်ခိၣ်ထံးကမ့ၢ်ကရၢၤလၢဟူးဂဲၤဖဲကီၢ်ပူၤဒီးထံဆၢက ကီၢ်ဆၢသ့ၣ်တဖၣ်, ကွဲးပရၢတၢ်ကရၢကရီ (တၢ်ကရၢကရီလၢအရၢလီၤတၢ် ကစီၣ်အကလုာ်ကလုာ်, ကွဲးဟူဖျါဒီးကွဲးလုလိၤ), ထံဂုၤကီၢ်ဂတၢ်က ရၢကရီလၢအဆိၣ်ထွဲမၤစၢတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်, ထံဂုၤကီၢ်ဂတၢ်တဖျါသ့ၣ်တ ဖၣ်, ဒီးလီၢ်ကဝီၤကညီပုၤထူလံၤဖိခဲလၢၣ် (၁,၀၀၀) ဘျီၣ်ယၢ်ယၢ် ဟဲ ထီၣ်ပၤယုၣ်ပၤဂီၢ်ဝဲဒုၣ်ဖဲမူးအဝဲအံၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဂံၢ်ထံးစၢ်ဝီၤဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် ဃိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်

ကညီဒီကလုာ်စၢ်ဖျိၣ်ကရၢ-ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်ဒီးပယီၤပဒိၣ်မၤတၢ်ပတုၢ်တၢ်ခးဖဲ (၂၀၁၂) နံၣ်ဝံၤအလီၤခံၣ်, သုးခိၣ်ကျၢၢ်စိစၢ်ဘီၣ်ကီၣ်ဟဲ
လၢအမ့ၢ် ပုၤထူလံၤဖိခိၣ်န့ၢ်ဒိၣ်ထီၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ် ဝဲမ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၢၢ် ဒီးတကတီၢ်ယီၤမ့ၢ်စ့ၢ်ကိး ကညီဒီကလုာ်တၢ်ထုၣ်ဖျဲးသုးမ့ၢ်ဒိၣ် သုးရိၣ်မဲ
ခိၣ်ကျၢၢ်ခံၣ်တကတီၢ် တၢ်ပီၣ်ကူၣ်လိာ်တၢ်ဒီးတံၤသကိးလၢကီၢ်ပူၤကီၢ်ချၢ ယုၣ်ဒီးကညီဖိခိၣ်ယၤဒီးပုၤဂ့ၢ်ဝီၤတၢ်မၤပုၤဘျးစဲကရၢ (ခ့ၣ်)၊
ခိၣ်န့ၢ်တဘျုးဘျီ လၢတၢ်ကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ် လၢတၢ်ဒီသအက့ၤကညီပုၤထူလံၤဖိအဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်တၢ်လီၤတၢ်ကျဲးဒီး
န့ၢ်ဆၢတၢ်အိၣ်ယၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ. ဒီးဖဲတၢ်ထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိးဒီးကူၣ်လိာ်တၢ်ပီၣ်သကိးတၢ်အါစုအါဘျီဝံၤအလီၤခံၣ်, ဃိၣ်
လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်အတၢ်ဆိကမိၣ်ဘၣ်တၢ်ဆုၣ်အိၣ်န့ၢ်လီၤ. ဖဲလၢယုၤ ၂၀၁၅ နံၣ်အတီၢ်ပူၤ ဃိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်အတၢ်ဆိ
ကမိၣ်အဒိ (Concept) ဘၣ်တၢ်ကွဲးဒုးအိၣ်ထီၣ်အိၣ်ဝံၤအလီၤခံၣ်, ဖဲလၢစးပထုဘၣ် ၂၀၁၅ နံၣ်န့ၢ် ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်မ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၢၢ်ခိကရဲး
(၉) ဘျီတဘျီအဆၢကတီၢ် ကီၢ်ရၢၢ်ခိၣ်န့ၢ်တဖၣ်ဟံၤလီၤန့ၢ်ဝဲတၢ်ဆၢတၢ်တဘီလၢ ဃိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်အံၤ ကမ့ၢ်မ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၢၢ်
ခါဆူညါတၢ်မၤကျဲးအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲးတခါန့ၢ်လီၤ. ဒ်န့ၢ်အသိး, ဖဲခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်လီၤခါၣ်သးခိကရဲး (၁၆) ဘျီတဘျီအဆၢကတီၢ်ဒၣ်
လဲာ်တၢ်ဆုၣ်ကတီၢ်သကိးဃိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်အဂ့ၢ် ဒီးဖဲခိကရဲးဝံၤအလီၤခံၣ် လီၤခါၣ်သးထီၣ်တၢ်မံးတံာ်အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အ
ခိၣ်ထံးကတၢ်တဘျီန့ၢ် တၢ်ဟံၤလီၤန့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်အါၣ်လီၤဆိၣ်ထွဲဒၣ်ဃိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲးအံၤန့ၢ်လီၤ.

ဒ်သီးတၢ်ကုးအိၣ်ထီၣ်ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်တၢ်ပတၢ်ပြးအက့ၢ်အဂီၤလိာ်တၢ်လိာ်ဆဲးကသ့အဂီၢ်, ဖဲ ၂၀၁၆ နံၣ်န့ၣ်လိာ်သီ အဆၢအတီၢ်န့ၣ် တၢ်ကုးအိၣ်ထီၣ်ဆိကမံးတံၢ်ရဲၣ်ကျဲၤတၢ်တဖုလၢပုၤခဲလၢာ်ပၣ်ယုာ် ၄၇ ဂၤ, ခၢၣ်စးသ့ၣ်တဖုလၢအမ့ၢ်ကညီပုၤတတၢ် ထူလံၤဖဲယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်, ကညီပုၤပတီၢ်မုၢ်ဖိကရၢ, ဒီးခုၣ်အဲၣ်ယုာ်မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၣ်ခိၣ်န့ၣ်ခၢၣ်စးသ့ၣ်တဖုလၢန့ၣ်လိာ်. ဒီးလၢ ကမံးတံၢ်ရဲၣ်ကျဲၤတၢ်တဖုအံၤအဖီလၢာ် တၢ်ဆီလိာ်ပာ်လိာ်ကမံးတံၢ်အဒုသၢဖုလၢအမ့ၢ် ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ်ကမံးတံၢ်, တၢ်ထၢဖျိၣ်က့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤကမံးတံၢ် ဒီးတၢ်ကွဲးပတြီၢ်တၢ်ဘျၢမိၢ်ပုၢ်ကမံးတံၢ်သ့ၣ်တဖုလၢန့ၣ်လိာ်. ဖဲလၢမုၢ် ၂၄ သီ တုၤ ၂၆ သီ, ၂၀၁၆ နံၣ်န့ၣ် တၢ်ရဲၣ် ကျဲၤကုးအိၣ်ထီၣ်ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်ကမ့ၢ်တၢ်ကူၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဆိကတၢ်တဘျီလၢတၢ်ကဟ့ၣ်ခိၣ်ဟ့ၣ်နီၤဒီးတၢ် ကတိၤသကိးယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်စုလိာ်ဆိတၢ်မၤအံၤအဂ့ၢ်န့ၣ်လိာ်. ဖဲတၢ်ကူၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဘျီညါအံၤဝံၤအလီၢ် ခံ တၢ်ကုးအိၣ်ထီၣ်ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်တၢ်ဘျၢမိၢ်ပုၢ်ကမံးတံၢ်န့ၣ်လိာ်. ဖဲယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်ကမ့ၢ်တၢ်ကူၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ် တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ခံဘျီတဘျီ လၢအဘၣ်တၢ်မၤအီၤဖဲလၢဒ်ခဲဘၣ် ၂၆ သီ တုၤ ၂၈ သီ, ၂၀၁၆ နံၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံ, တၢ်ဆၢတံၢ်တူၢ်လိာ် လၢတၢ်ကမၤလိာ်တၢ်က့ၢ်ကီၢ်ရၣ်မုၢ်တြီၢ်ဖးဖီမုၢ်စရီ (ထံဖိကီၢ်ဖိအနီၣ်ဂံၢ်), တၢ်ကလိာ်ထီၣ်မၤနီၣ်မၤပၤလၢယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ် ဟီၣ်ကဝီၤအဆၢသလီ, ဒီးရဲၣ်ကျဲၤကုးအိၣ်ထီၣ်ကမ့ၢ်တၢ်ကူၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်ဖဲကရၢၢ်ဒီးကီၢ်ဆၣ်အပတီၢ်သ့ၣ်တဖုလၢန့ၣ်လိာ်.

ဖဲလၢယုၤ တုၤ လၢအီၤကူၣ် ၂၀၁၇ နံၣ်အပူၤအတုၤန့ၣ်, တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤကုးအိၣ်ထီၣ်ဒီးမၤဝဲဒၣ်ကမ့ၢ်တၢ်ကူၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်ဘၣ်ထွဲ ဒီးယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဒီးတၢ်ဘျၢမိၢ်ပုၢ်ပတြီၢ်အဂ့ၢ်ဖဲကရၢၢ် (၂၆) ဘၣ်လၢအအိၣ်ဖဲလုၤသီ, ဘုၤသိၣ်ဒီးဒွဲၣ်လိ

တၢ်လီၤဆိဘၣ်ထွဲဒီးယိၣ်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်

ယိၣ်လိာ်ကျိ

ယိၣ်လိာ်ကျိလၢထံယွၤကျိၤအထီအိၣ် ၂,၈၀၀ ကံလိမံထၢၣ်ဘျဲၣ်အံၤ မ့ၢ်ထံကျိအထီကတၢၢ်တဘိဖဲကီၢ်အ့ၣ်အပူၤ လၢတၢ်တသ့ၣ်ထီၣ်ဘျီထီၣ်ထံတ မၢၢ်လၢအပူၤနီတဘိဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ယိၣ်လိာ်ကျိအံၤအထံခံအိၣ်ဖဲတံဘဲးကစၢၢ်ထံး လၢအဟဲယွၤလီၤဆူယုၢ်နီၤကီၢ်ရ့ၣ် လၢအအိၣ်ဖဲကီၢ်စံၣ် (တရူးကီၢ်) ပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲထံကျိအံၤဟဲယွၤလီၤခိဖျိတရူးကီၢ်ဝံၤအလီၢ်ခံ ဆဲးယွၤလီၤဆူကလုာ်ဖျါကီၢ်စံၣ် လၢအအိၣ်ဖဲကီၢ်ပယီၤ ၆အမ့ၢ် ယိၤဒိၣ်ဒီးကရၢၢ်နံၣ်ကီၢ်စံၣ်, ဒီးကညီကီၢ်စံၣ်လၢ အဒုးအိၣ်ထီၣ်ထံဆၢကီၢ်ဆၢဒီးကီၢ်ကီၣ်တဲၣ် တချူးအဆဲးယွၤလီၤဆူတလၢ (မိၣ်) ကီၢ်စံၣ် ဒီးလၢခံကတၢၢ်ယွၤန့ၣ်ဖျိၣ်က့ၤဆူ အဲၣ်ဖဲမၢၢ်ပိၣ်လဲၣ်ပူၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လီၢ် ကဝီၤပုၤတတဒီးဖျါကလုာ် (၁၆) ဖျါလၢအနီၣ်ဂံၢ်နီၣ်ဒုးအိၣ် အကကွၢ်တဆံဘျဲၣ် သ့ၣ်တဖၣ် သ့ၣ်ထီၣ်ဆိလီၤအသးဖဲယိၣ်လိာ်ကျိအတြီၤ ဒီးဒီးသန့ၤထီၣ်အသးလၢ ထံကျိအံၤလၢ အဝဲသ့ၣ်တၢ်လုာ်အိၣ်သးသမူဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကညီ ပုၤထူလံၤဖိလၢအအိၣ်ဆိဖဲယိၣ်လိာ်တြီၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်စ့ၢ်ကိး ယိၣ်လိာ်ကျိမ့ၢ် အဝဲသ့ၣ်သးသမူသ့ၣ်ကျိတဘိန့ၣ်လီၤ.

ကိုး

ကိုးမ္မာတိအရူပအသုးဒီးတၢ်အိၣ်ဖျါအဂံၢ်ခိၣ်သ့ၣ်လၢယိၣ်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢကညီပုၤထူလံၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် ကိၢ်မုာ်ဟီၣ်ခိၣ်မဲၣ်ဖံးခိၣ်တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ, တၢ်ပၤတၢ်ဆၢဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်အက့ၢ်အဂီၢ်, ဒီးပုၤဂ့ၢ်ဝိသနူလၢအကျါဘၢဝဲဒၣ် တၢ်ဆဲးတၢ်လၢ, ထံၣ်ဂီၢ်ကိၢ်သဲး, ဒီးကညီပုၤထူလံၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်မိၢ်ပာ်ဖဲတၢ်မၤအလုၢ်အလၢ ဒီးအကျိၤအကွၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢအပၣ်ယုာ်လၢမိၢ်ပာ်ဖဲအကီၢ်တဘျီအပူၤသ့ၣ်တဖၣ်မုာ်ဝဲ ဟီၣ်ခိၣ်မဲၣ်ဖံးခိၣ်တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲဒီးတခါ, တၢ်သ့ၣ်ညါထူလံၤဘၣ်ထွဲဒီးသ့ၣ်ပုၤဝဲၣ်ပုၤ, ထံၣ်နိတၢ်အိၣ်ယၤ, တၢ်မံၤလၢဆၣ်ဖိကိၢ်ဖိဒီးလီၢ်ကဝီၤပုၤတတၢ်အတၢ်အိၣ်မူအိၣ်ဂဲၤဒီး တၢ်အိၣ်မူသကိးတပူၤယီၤဒီးန့ၣ်ဆၣ်တၢ်ဘၣ်တ့ၤ လၢတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ဒီးတၢ်ကဟုၤကယၤလိာ်သးယၢ်ပၤယၢ်ပၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ထွဲဒီးဟီၣ်ခိၣ်မဲၣ်ဖံးခိၣ်တၢ်အိၣ်ဖျါလၢကိၢ်တဘျီအပူၤတခါ, န့ၣ်သဝီတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဆိလီၤအလီၢ်အကျဲ, မံာ်လီၢ်ပုၤလီၢ်, န့ၣ်လီၢ်သံၣ်လီၢ်, ဟံၣ်ပီတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးကရၢၢ်, နံၤထီတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးကျိး, တၢ်ကတဲာ်ကတီၤဒုၣ်ချံၣ်ညၣ်ချံၣ်အလီၢ်အကျဲအမုာ်ကွံာ်တၢ်, ပျဲပူၤတၢ်မံၤလၢဆၣ်ဖိကိၢ်ဖိသ့ၣ်ပုၤ, သ့ၣ်ပုၤပျဲၤကွီၤ, တၢ်န့ၣ်တၢ်ထူအလီၢ်အကျဲအမုာ်ဒုပီလီၢ်, တၢ်သ့ၣ်ခိၣ်ဒီးပုၤလိပူၤဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢတၢ်န့ၣ်သါအလီၢ်အကျဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လုာ်လၢထူသနူတၢ်သိၣ်တၢ်သီဒီးတၢ်မၤလုာ်လၢလၢတၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲကွၢ်မိၢ်ပာ်ဖဲဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ ဒီးန့ၣ်ဆၣ်တၢ်အိၣ်ယၤသ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိး မုာ်တၢ်မၤအဂံၢ်ခိၣ်တခါ လၢကိၢ်တဘျီအပူၤန့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်လၢတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ယိၣ်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်စုလီၤဆိတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲသီသီလံၤလံၤ, လၢတၢ်မၤမုမၤဂဲၤကွၢ်ကိၢ်တၢ်ပၤတၢ်ပြးသနူအဂီၢ် တၢ်လီၤထီၣ်မၤနီၣ်မၤယါကွၢ်ကိၢ်ခဲလၢာ်အိၣ်တ့ၢ်လံ ၂၄၈ ဘၣ်လၢအကွီၤပျဲၤခဲလၢာ်အိၣ် ၁,၀၂၆,၂၃၃ အ့ၤကၢၢ်န့ၣ်လီၤ.

သီသံခိန်

သီသံခိန်မှာကညီပုထူလံဖိဖိယိန်လိာ်တံာ်မုာ်တံာ်ခုာ်ကရုာ်သ့ာ်တဖာ် အတံာ်ဒုာ်တံာ်ထူဒီးတံာ်ဆဲးတံာ်လအလီာ်အကျဲတတီးန့ာ်လီာ်. ကစာ်သီသံခိန်အံာ်အိန်ဝဲဒုာ်ဖဲလဲခဲကီာ်, ခုပုကရုာ်, လူသီကီာ်ဆာ်, မုာ်တြီာ်ကီာ်ရုာ်န့ာ်လီာ်. ဒ်ပမံာ်ပပုာ်စံးယဲာ်အသိး, သီသံခိန်လအမုာ်ကစာ်စီဆုာ်တတီးအံာ် အမဲာ်သုာ်အိန်ကွာ်လီာ်တံာ်ဆူမုာ်တြီာ်ကီာ်ရုာ်တခိပ, ဒီးမုာ်လအကီာ်ခဲတခိပန့ာ် အိန်လအကရုာ်န့ာ်ကီာ်တကပန့ာ်လီာ်. ကညီပုထူလံဖိကီာ်သ့ာ်တဖာ် ဟံပနီာ်သီသံခိန်ဒ်အမုာ်ကစာ်စီဆုာ်လအမုာ်ပာ်ဒီးတံာ်သုာ်ပုာ်အိန်ဆိးအလီာ်အကျဲတတီး, ဒီးစံးစုာ်ကီးဝဲလအမုာ် ကညီကလုာ်အတံာ်ဟဲလိာ်ထီာ်ဖးထီာ်ဒီးလီာ်စာ်လီာ်သ့ာ်အခိန်ထံးခိန်ဘိအလီာ်န့ာ်လီာ်. ဒ်ကညီပုထူလံဖိသ့ာ်တဖာ်အတံာ်စုာ်တံာ်နာ်အိန်ဝဲအသိး, ကစာ်သီသံခိန်အံာ်ဝဲကစာ်စီဆုာ်အလီာ်တတီးအပာ် ပုကညီဖိလအအိန်မုာ်ပုာ်ဒီးတံာ်ဂုာ်တံာ်ဝါဒီးတံာ်တီတံာ်လီာ်သ့ာ်တဖာ် တုာ်မုာ်အသံဝဲအလီာ်ခဲ က့အိန်ဆိးဘုာ်က့ဝဲဖဲကစာ်သီသံခိန်ပုာ်ဒီးတံာ်မုာ်တံာ်ခုာ်, တံာ်သုာ်မံသးမုာ်ဒီးတံာ်သုာ်ခသးခန့ာ်လီာ်. ဒ်ပုထူလံဖိစံာ်ယဲာ်အသိး, ကစာ်အံာ်အတုာ်လီာ်အိန်ဒီးတံာ်သုာ်ပုာ် ဒီးပမံာ်ပပုာ်လအပုာ်ဒ်အမုာ်ဖုမီာ်တီာ်, ဖုကတံာ်ဒီးဖုထိးမဲပာ်လအမဲာ်ထံာ်နါနါအိန်ဆိးအလီာ်အကျဲန့ာ်လီာ်. ကစာ်သီသံခိန်လအကစီထီာ်ထီအိန် ၇,၅၉၂,၅၂ ခိန်ယီာ် အဒီခိန်အံာ် လအပုာ်ကွံာ် (တချုးဟီာ်ခိန်တံာ်ဒုးဖးဒိန်ခဲဘျီတဘျီ) န့ာ်အိန်ဝဲဒုာ်ဒီးမုာ်ပာ်ကွံာ်လအဘုာ်ဖာ်ယာ်ဝဲဒုာ်ညုာ်ဆုာ်ဝါန့ာ်လီာ်. အိန်စုာ်ကီးဒီးကသံခိန်ဖိခဲလအတံာ်ဆိးကါအီာ်လအတံာ်ကူစါယါဘျီတံာ်ဆူးတံာ်ဆါအကလုာ်ကလုာ်အဂီာ်န့ာ်လီာ်.

တၢ်မူအါကလုာ်တၢ်အိၣ်ကဵုအလီၤ

ယိၣ်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်အံၤ တမ့ၢ်ထဲပဝဲ ကညီပုၤထူလံၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်အိၣ်ကဵုအလီၤတတိၤ ဘၣ်. မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးဟံၣ်ဃီတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးဒီးတၢ်အိၣ်ကဵုအလီၤအကျဲတတိၤလၢတၢ်မူအါကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကဟုၤကယၢ်ဒီးသံၣ်ခွဲၣ်ကတိၤကွၢ်သ့ၣ်ပုၤတၢ်ပုၤဒီးတၢ်မံၤလၢ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်, ဖဲယိၣ်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်အပူၤ တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ပျဲပူၤတၢ်မံၤလၢ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိသ့ၣ်ပုၤ (၃) ဘၣ်, သ့ၣ်ပုၤပျံးကွီၤ (၈) ဘၣ်ဒီးပုၤတၢ်သ့ၣ်ပုၤ (၃၄) ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ခိဖျိတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤသ့ၣ်တဖၣ်အယီၤ, ယိၣ်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အံၤဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါဒီးဟံၣ်ပနီၣ်အိၣ်အမ့ၢ် ဟီၣ်ကဝိတတိၤလၢအပျဲဒီးတၢ်မူအါကလုာ်, လီၤဆိဒုၣ်တၢ်မံၤလၢ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအအိၣ်လၢတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်ဒီးအစၢၤကလီၤတံၣ်ဘၣ်မးအသးလၢဟီၣ်ခိၣ်တဘျီအံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်မူအါကလုာ်လၢအလီၤဆိဒုၣ်အမ့ၢ်ထွံၣ်မံၤ, တၢ်သူထီမုာ်, ကျးလၢ, တၢ်ဘီနၢၤ, ခုစံၣ်ပိၣ်, တၢ်အုးယုၤ, တၢ်ယီၤ, ဒီးထီၣ်အကလုာ်ကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဇံန့ၣ်အသိး, ဖဲတၢ်လီၤမၤတၢ်ယုၤသ့ၣ်ညါဖိသ့ၣ်ခံအကလုာ်ဖဲကဆိထၢၣ်ပုၤတၢ်သ့ၣ်ပုၤ ဒီးသီသံၣ်ပျီဂီၤပုၤတၢ်သ့ၣ်ပုၤခံဘၣ်အံၤအဆၢကတီၢ် တၢ်ထံၣ်န့ၣ်ဒီးမၤနီၣ်မၤယါကွၢ်ဖိန့ၣ်ဝဲဒုၣ်ခဲလၢ် (၁၂၁) ကလုာ်ဒီးအဇၢၣ်အထၢအိၣ်ဝဲ (၃၇) ဇၢၣ်န့ၣ်လီၤ. ဇံဟီၣ်ခိၣ်ဘီမုာ်စၢၤဖျိၣ်ကရၢၢ်တၢ်ရဲၣ်သဲကတိၤန့ၣ်ဆၢၣ်ဒီးန့ၣ်ဆၢၣ်တၢ်အိၣ်ယၢၤကရၢ (IUCN) အတၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်အိၣ်ဝဲအသိး, သံၣ်ဖိဖိလၢတၢ်ယုၤထံၣ်န့ၣ်အိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အကျါတနီၤ အိၣ်လၢတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်လၢအစၢၤကလီၤတုၤလံၤန့ၣ်လီၤ.

ဆိပ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခ့ၣ်ကရၢၢ်တၢ်ပၤတၢ်ပြးအက့ၢ်အဂီၤ

၆ တၢ်ပၤတၢ်ပြးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဆိလိာ်အက့ၢ်အဂီၤအိၣ်ဝဲအသိး, ဆိပ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခ့ၣ်ကရၢၢ်အံၤဘၣ်တၢ်တီၣ်ခိၣ်ရိၣ်မဲးဒီးပၤပြးအိၤလၢဘျီၣ်ဒိၣ်ကရၢၢ် (၁၀၆) ဂၤလၢအဘၣ်တၢ်ယုထၢထီၣ်အိၤဒ်ကမ္ဗၢၢ်အါဂၤတၢ်ဘၣ်သး မ့တမ့ၢ် ဒိၣ်မိၣ်ခြံၣ်စံၣ်ကျဲသန့အိၣ်ဝဲဒၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. ဘျီၣ်ဒိၣ်ကရၢၢ် (၁၀၆) ဂၤအံၤမ့ၢ်ခၢၣ်စးသ့ၣ်တဖၣ်လၢလီၢ်ကဝီၤကညီပုၤတၢ်ထုလံၤဖဲဆိပ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခ့ၣ်ကရၢၢ်, ခ့ၣ်အဲၣ်ယုၣ်-မ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရုၣ်ခိၣ်န့ၣ်ဒီးကညီပုၤပတီၢ်မ့ၢ်ဖိကရၢၢ် မ့တမ့ၢ် ကညီဂံၢ်ခိၣ်ထံးကမ္ဗၢၢ်ကရၢၢ်လၢအဟူးဂၤတ့ၢ်လံၤဖဲမ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရုၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဘျီၣ်ဒိၣ်ကရၢၢ်အမုၤဒီးတၢ်မၤခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်တၢ်ပီၣ်ရဲၣ်ကျဲသကိးတၢ်ဒီးကညီပုၤတၢ်ထုလံၤ, ခ့ၣ်အဲၣ်ယုၣ်-မ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရုၣ်ခိၣ်န့ၣ်, ဒီးကညီ

ပျာတဝါချာ်စးယုထာထီၣ်ကဵုး ခါ်စး ၅ ဂ (အစုကတၢ် မ့ၣ် ၂ ဂ), လၢအကဟံးထီၣ်ဖီၣ်ထီၣ် မုၢ်ဖါဖဲ ပါဆုတၢ်ကမံးတံၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ခုၣ်အံၣ်ယုၣ်ချာ်စးတဖၣ် ယုထာထီၣ်ချာ်စး ၄ ဂ (အစုကတၢ် မ့ၣ် ၁ ဂ), လၢအကဟံးထီၣ်ဖီၣ်ထီၣ် မုၢ်ဖါဖဲ ပါဆုတၢ်ကမံးတံၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ကရူၢ်တဘျီၣ်ဘၣ်တဘျီၣ်စ့ၣ်စ့ၣ် ယုထာထီၣ်မ့ၣ် ၁ ဂဵုး ခါ် ၁ ဂ, လၢအကဲထီၣ်ပျာတဝါအချာ်စး ဖဲဘျီၣ်ဒိၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ခုၣ်အံၣ်ယုၣ်ချာ်စးလၢကီၢ်ရူၢ်, ကီၢ်ဆၢဒီးကရူၢ်တဖၣ် ကဟံးထီၣ်ဖီၣ်ထီၣ်မုၢ်ဖါဖဲ ယိၣ်လိာ်တၢ်မ့ၣ်တၢ်ခုၣ်ကရူၢ်အဘျီၣ်ဒိၣ်အပူၤ.

ခုၣ်အံၣ်ယုၣ် မ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရူၢ်ပဒိၣ်

- ကီၢ်ရူၢ်ပဒိၣ် ၄ ကီၢ်ရူၢ်ခိၣ်, ကီၢ်ရူၢ်ခိၣ် (၂), ကီၢ်ရူၢ်န့ၣ်ရဲၣ်သယံ, ထီၣ်တံၣ်ကမံးတံၣ်အကျိတဂၤ,
- ကီၢ်ဆၢပဒိၣ် ၆ ကီၢ်ဆၢခိၣ်, မ့တမ့ၢ် န့ၣ်ရဲၣ် ကီၢ်ဆၢခိၣ် (၂)
- ကရူၢ်ပဒိၣ် ၂၆ ကရူၢ်ခိၣ်
- ခုၣ်အံၣ်ယုၣ်ဝဲၤကျိ ၆ စံၣ်ပျဲၤသ့ၣ်ဖျးဝဲၤကျိ, သ့ၣ်ပျဲၤဝဲၤကျိ, ဘျီၣ်ဖီၣ်မၤညၣ်ဝဲၤကျိ, စံၣ်ညီၣ်ပီတုၤဝဲၤလီၢ်, ကူၣ်သ့ၣ်လၢဝဲၤကျိ, တၢ်ကရူၢ်ကရိဝဲၤကျိ

ကရူၢ်ကရူၢ်ဒီးဂံၢ်ခိၣ်ထံးကမ့ၢ်တၢ်ကရူၢ်ကရိတဖၣ် ယုထာထီၣ်ချာ်စး ၂ ဂ (အစုကတၢ် မ့ၣ် ၁ ဂ) လၢအကဟံးထီၣ်ဖီၣ်ထီၣ်မုၢ်ဖါဖဲ ပါဆုတၢ်ကမံးတံၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ကရူၢ်ကရူၢ်ဒီးဂံၢ်ခိၣ်ထံးကမ့ၢ်တၢ်ကရူၢ်ကရိတဖၣ် ယုထာထီၣ်ချာ်စးတဖၣ် လၢအကဟံးထီၣ်ဖီၣ်ထီၣ်မုၢ်ဖါဖဲ ဘျီၣ်ဒိၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ပျာဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ်ကရူၢ်

ပျာဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ်ကရူၢ်အကရူၢ်ဖိတဖၣ်ကဆိၣ်ထွဲ မၤစၢ်ဒီးဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖး ယိၣ်လိာ်တၢ်မ့ၣ်တၢ်ခုၣ်ကရူၢ်အဘျီၣ်ဒိၣ်ဒီးအပါဆုတၢ်ကမံးတံၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပျာပတီၢ်မ့ၢ်ဖိကရူၢ် မ့တမ့ၢ် ဂံၢ်ခိၣ်ထံးကမ့ၢ်ကရူၢ်လၢတၢ်ဒုးလိၣ်ထီၣ်ဖးထီၣ်တၢ်မၤကျဲခိၣ်သ့ၣ် ဒီးမၤလၢထီၣ်ပျဲၤထီၣ်ကွၢ်ယိၣ်လိာ်တၢ်မ့ၣ်တၢ်ခုၣ်ကရူၢ်အတၢ်ပညိၣ်ဖိတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး, ဘျီၣ်ဒိၣ်အံၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်စိတၢ်ကမိလၢကပာ်ဂၢ်ပာ်ကျၢ်ကွၢ်ယိၣ်လိာ်တၢ်မ့ၣ်တၢ်ခုၣ်ကရူၢ်တၢ်ဘျီၣ်ပျဲၤန့ၣ်လီၤ.

ယိၣ်လိာ်တၢ်မ့ၣ်တၢ်ခုၣ်ကရူၢ်ပါဆုတၢ်ကမံးတံၣ် (၁၁) ဂအံၣ် ဘၣ်တၢ်ယုထာထီၣ်အီၤလၢဘျီၣ်ဒိၣ်ကရူၢ်ဖိ (၁၀၆) ဒ်ဒံၣ်မိၣ်ခြံၣ်စံၣ်ကျဲသန့ လၢအဆိးကါဝဲဒ်တၢ်ဖးခုသ့ၣ်တၢ်မၤကျဲ, ဒီးလၢအကျိပိာ်မ့ၣ်တၢ်ပၣ်ယုၣ်ပၣ်ဂီၢ်လၢတၢ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲလၢကမံးတံၣ်ပူၤအိၣ်ဝဲဒ်သၢပူၤတပူၤ မ့တမ့ၢ် (၃၀) မျးကယၤ န့ၣ်လီၤ. ဒ်တၢ်ဘျီၣ်ပျဲၤအိၣ်ဝဲအသိး, ဘျီၣ်ဒိၣ်ကရူၢ်ဖိ (၁၀၆) ဂ ယုၣ်ဒီးပါဆု

တက်ကမ်းတံင် (၁၁) ဂအံ၊ အတတ်တီခိင်ရိင်ဲဒီးတက်ပတတ်ဆှာ
 လာယိင််လိင််တက်မုင််တက်ခုင််ကရက်အတက်ဟူးတက်ဂဲအပူအိင််ဝဲ
 နှင် (၃) နံင််န့င််လီ၊ ယိင််လိင််တက်မုင််တက်ခုင််ပဆှာတက်ကမ်း
 တံင်အမူဒါခိင််သ့င််တခိမုင််ဝဲနှင် တက်တၢင််ပိင််ရဲင််ကျဲသကိးတက်
 ဒီးလိင််ကဝိပူထူလံဖိဒီးမုင််တြိင််ကိင််ရဲင််တက်ပတတ်ပြးခိင််နာ်သ့င််တ
 ဖှင်, ဒ်ပစံးတက်အသိး ယိင််လိင််တက်မုင််တက်ခုင််ကရက်ဂုင််ဝိဘၣ်ထွဲ
 န်အမုင််ခိင််ယူနုဆၢင််အတက်အိင််စံင််အိင််ကျဲ, တက်ဂုထီင််ပသီ
 ထီင််လၢဂံင််ခိင််ထံးတက်သ့င််ထီင််ဘျီထီင််ဒီး န့ချာတက်ရူလိင််မုင််လိင််
 ဒီးတက်အဂသ့င််တဖှင်န့င််လီ၊ လာပဆှာတက်ကမ်းတံင်တက်တီခိင််
 ရိင််ဝဲအဖိလၢ, တက်ဒုးအိင််ထီင််စွင််ကိးဒီးကရက်မတက် (၉) ဖုလၢ
 တက်ကဒုးလိင််ထီင််ဖးထီင််က့ယိင််လိင််တက်မုင််တက်ခုင််ကရက်အ
 တက်ပညိင််ဖိတၢင််ဒီးတက်ဟူးတက်ဂဲအထူင််မိင််ပှာသ့င််တဖှင်အဂီ
 န့င််လီ၊ ကရက်မတက်သ့င််တဖှင်မုင််ဖလၢအံအသိးန့င််လီ၊

- ၁. တက်မုင််တက်ခုင််ဒီးနိင််ကစၢ်တက်စံင််ညိင််ပလီသး,
- ၂. တက်ဘျီဆဲးတက်သဘံင််သဘုင််ဒီးတက်မယူလိင််ဖိးလိင််က့တက်,
- ၃. ယူင််ကတက်ပဆှာရဲင််ကျဲန့ဆၢင််တက်အိင််ယူ,
- ၄. တက်ချာတက်ရူလိင််မုင််လိင််,
- ၅. ဂံင််ခိင််ထံးတက်သ့င််ထီင််ဘျီထီင််ဒီးမုင််ကျဲဝဲကွင််တက်ဂုထီင််ပ
 သီထီင််,

- ၆. တက်ပတတ်ဆှာဒီးတက်ပဆှာရဲင််ကျဲဟီင််ခိင််ကပံင်,
- ၇. တက်ဟံးယၢ်ပယၢ်ဒီးတက်မမူမၤဂဲထီင််က့လုင််လၢထူသန့
 ဒီးတက်ဆဲးတက်လၢ,
- ၈. တက်ယုကျိင််စွဒီးတက်သ့င််ထီင််ကံင််စိတက်သ့တက်ဘၣ်, ဒီး
- ၉. တက်ပဆှာရဲင််ကျဲကျိင််စွ တက်မသ့င််တဖှင်န့င််လီ၊

တက်ယုထၢဒီးတက်သ့င််ထီင််ဆီလီယိင််လိင််တက်မုင််တက်ခုင််
 ကရက်ဘျီင််ခိင််ကရၢဖိဒီးပဆှာတက်ကမ်းတံင်အံ ဒီးသန့ထီင််အ
 သးလၢဆၢင််စးဒံင််မိင််ခြိင််စံင််တက်မကျဲ လၢအဖိးမံလိင််အသးဒီး
 လိင််ကဝိပူထူလံဖိအလုင််လၢဒီးတက်စိတက်ကမိ, လိင််ကဝိပူဂု
 ဝိမုင််ကျဲဝဲကွင််ဒီးခိင််ယူတက်ဆီတလဲလၢအဟဲအိင််ထီင််သးအ
 ဖိခိင််သ့င််တဖှင်အိင််ဝဲအသိးန့င််လီ၊

ယိၣ်လိာ်တၢ်မ့ၣ်တၢ်ခ့ၣ်တၢ်ဒိဘၣ်သလၣ်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်ဘီမ့ၢ်ပတီၢ်

ယိၣ်

လိာ်တၢ်မ့ၣ်တၢ်ခ့ၣ်ကရၢၢ်အံၤ တမ့ၢ်ထဲလၢအရၢဒိၣ်ဒီးကဲဘျးကဲဖျိၣ်လၢကညီပှၤထူလံၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်ဇိဘၣ်. လၢတၢ်မူအါ
ကလုာ်ဒီးန့ၣ်ဆၢတၢ်မူတၢ်တၢ်စိတၢ်လၢတၢ်ပျဲဒိတခါ ဒီးယုၣ်ကတၢ်လဲတၢ်ရံးအသးအဂီၢ်စ့ၢ်ကီး ယိၣ်လိာ်တၢ်မ့ၣ်တၢ်ခ့ၣ်
ကရၢၢ်မ့ၢ်ပှၤထူလံၤဖိတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲအဂီၢ်ခိၣ်တခါန့ၣ်လီၤ. န့ၣ်အသိး လၢဟီၣ်ခိၣ်ဘီမ့ၢ်ပတီၢ် ယိၣ်လိာ်တၢ်မ့ၣ်တၢ်ခ့ၣ်က
ရၢၢ်မ့ၢ်နီၣ်ဝံၣ်ခံတခါ လၢအဖုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဒိဘၣ်သလၣ်လၢအဂ့ၤဒီးအဘျးအဖျိၣ်အိၣ်နီၣ်နီၣ် ခိဖျိတၢ်ဂဲၤလိာ်မၤလၢထီၣ်ပျဲထီၣ်က့ၤဟီၣ်
ခိၣ်ဒိဘၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲဒီးတၢ်ပညိၣ်ဖိတၢ်လၢထံကီၢ်ပဒိၣ်ပပှၤသ့ၣ်တဖၣ်အာၣ်လီၤဆၢတၢ်ဒီးဟံလီၤအီၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နပံး
တၢ်အသိး, ယိၣ်လိာ်တၢ်မ့ၣ်တၢ်ခ့ၣ်ကရၢၢ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲအံၤ ကဲဘျးကဲဖျိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ်ပတီၢ် ခိဖျိတၢ်ကဟုကယာ်ဒိသအက့ၤတၢ်
မံၤလၢဆၢဖိကီၢ်ဖိဒီး တၢ်မဲတၢ်မၤလၢအစၢဘျးကလီၤတူၣ်ကွံာ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢတဘျးအံၤန့ၣ်လီၤ. ခိဖျိကညီပှၤထူလံၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်
ကဟုကယာ်ဒီးရဲၣ်သဲကတီၤက့ၤဖၣ်တၢ်မူအါကလုာ်ဒီးလုာ်လၢထူသန့ဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢအယိ, ယိၣ်လိာ်တၢ်မ့ၣ်တၢ်ခ့ၣ်ကရၢၢ်အံၤ တိ
စၢမၤစၢက့ၤဖၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ်အတၢ်ဂဲၤလိာ်ခိဖျိတၢ်မၤလီၤကဆၢကွံာ်တၢ်ကသုၣ်ကသံးအတၢ်ဆီတလဲ, တၢ်ဖျိၣ်တၢ်ယာ်, တၢ်ကဟု
ကယာ်ရဲၣ်သဲကတီၤက့ၤတၢ်မူအါကလုာ်, ဒီးတၢ်သုးထီထီၣ်ဒီးစိကဖိထီၣ်က့ၤတၢ်မ့ၣ်တၢ်ခ့ၣ်, ဒီးတကတီၢ်ယိ ငုးလိၣ်ထီၣ်ဖးထီၣ်က့ၤ
ဟီၣ်ခိၣ်ဘီမ့ၢ်အတၢ်ဘိးဘၣ်သၢလီၤ, တၢ်နဲၣ်ကျဲဒီးတၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢအဘၣ်တၢ်ကွဲးဖျါထီၣ်အီၤ န့ၣ်လီၤလၢအသိးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်အဂံၢ်ခိၣ်ဒါၣ်ဒါၣ်ဘၣ်ထွဲဒီးယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢၢ်

- ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢၢ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ပၢ်ပနီၣ်ဒီးဘိးဘၣ်သၢလီၤအိၣ်လၢကညီပှၤထူလံၤဖိဖဲမုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဖဲလၢနီၣ်ဘၣ် ၁၈ သီ, ၂၀၁၈ နီၣ် လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒါၣ်ဒါၣ်ပတီၢ်
- ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢၢ်အံၤ မုၢ်ပှၤထူလံၤဖိဖဲကလးဂၤအမိၢ်ပၢ်ဖဲဖုအကီၢ် ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်အကျဲ
- ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢၢ်လၢအမုၢ်ပှၤထူလံၤဖိအကီၢ်အံၤ ဟီၣ်ခိၣ်ခဲၣ်ဖဲခိၣ်အကီၢ်ပုၤ (အလံၤအထီ) ခဲလၢၢ်အိၣ် ၁.၃၆ ကကွဲၤအုကၢၢ်
- တၢ်လီၤထီၣ်မၤနီၣ်မၤပၤတၢ်ကညီပှၤထူလံၤဖိမိၢ်ပၢ်ဖဲဖုအကီၢ်ခဲလၢၢ် ၂၄၈ ဘၣ် လၢအကျၢၢ်ဘၢဝဲဖၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ခဲၣ်ဖဲခိၣ်အကီၢ်ပုၤ ၁,၀၂၆,၂၃၃ အုကၢၢ်
- ပျဲပှၤတၢ်မၤလၢၢ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိသ့ၣ်ပှၤ ၃ ဘၣ် လၢအကျၢၢ်ဘၢဝဲဖၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ခဲၣ်ဖဲခိၣ်အကီၢ်ပုၤခဲလၢၢ် ၁၁၃,၃၂၄ အုကၢၢ်
- သ့ၣ်ပှၤပျဲကီၢ် ၈ ဘၣ် လၢအကျၢၢ်ဘၢဝဲဖၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ခဲၣ်ဖဲခိၣ်အကီၢ်ပုၤခဲလၢၢ် ၁၂၃,၃၇၃ အုကၢၢ်
- ပှၤတဝၢသ့ၣ်ပှၤ ၃၄ ဘၣ် လၢအကျၢၢ်ဘၢဝဲဖၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ခဲၣ်ဖဲခိၣ်အကီၢ်ပုၤခဲလၢၢ် ၃၆,၅၈၀ အုကၢၢ်
- တၢ်ခၢ်တၢ်ထူဒီးတၢ်သူတၢ်ပှၤအလီၢ်အကျဲအမုၢ် သီသံၣ်ခိၣ်လၢအကစီၤထီဝဲဖၣ် ၇,၅၉၂.၅၂ ခိၣ်ယီၢ်အံၤ အိၣ်သူၣ်လီၤအသးဖဲယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢၢ်အကလံၤဖိတဖီပၤ
- ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢၢ် ဒီးန့ၢ်ဘိမုၢ်စၢဖိၣ်ကရၢအံၤခွဲထၢၣ်ခိၣ်ဖးတၢ်လၢတၢ်ကပီၤဖဲ လၢယုၤ ၅ သီ, ၂၀၂၀ နီၣ်
- ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢၢ်အပှၤပၤလီၢ်ဆၣ်နီၤ ဒီးန့ၢ်ကိလံၤခဲနီၣ်ယၤန့ဆၣ်တၢ်လၢကပီၤဖဲလၢနီၣ်ဝဲဘၣ်, ၂၀၂၀ နီၣ်
- ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢၢ်အံၤ မုၢ်တၢ်အိၣ်ကဒုဒီးတၢ်ပှၤဖျဲးအလီၢ်တတီၤလၢတၢ်မၤလၢၢ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအအိၣ်လၢတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်ဒီး အစၢၤကလီၤတူၣ်ဘူးထီၣ်လံၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ဒါၣ်ဒါၣ်တဘျီသ့ၣ်တဖၣ်အမုၢ် ခုစံၣ်ပိၣ်, တၢ်ဘီနၢၤ, ထွံၣ်မံၤ, တၢ်သူထီမုၢ်, ယီၤဟီၣ်, ဘီၣ်သိၣ်, တၢ်ဟီ, ဒီးသယုၢ်ပှၤ (ကယုၢ်ပှၤ) သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- သန့ဆဲးလၢကိၣ်လၢအပံးပၤပၤဆဲးမၤဆူၣ်ထီၣ်က့ၤကညီပှၤထူလံၤဖိလုၢ်လၢထူသန့ဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢအံၤ မုၢ်တၢ်ဆဲးတၢ်လၢကိၣ်ထဲတဖျၢၣ်ဖိ ဖဲကီၢ်သူလုၤအပှၤ လၢအအိၣ်သူၣ်လီၤအသးဖဲယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢၢ်အပှၤန့ၣ်လီၤ.

စိန် နီဒ တာ် မုဒ် တာ် ခုန် မ ဂျာ်

လိဒ်ဝဲဘာ် ၁၈ သီ, ၂၀၁၈ နံဉ်

တာ်ပာ်ဂံာ်ပာ်ကျာ်ဒီး

ဒိသါလီၤ ဗိဉ်လိာ်တာ်မုဒ်တာ်ခုန်ကရုာ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ်

ကညီၣ်ပုၤထုလံာ်ဖိ

၇၀,၀၀၀ ဂၤ

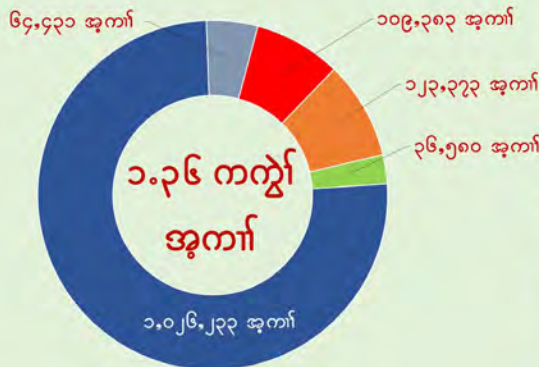
ကဟုကယာ်ဒီးပၤဆုာ်ရဲၣ်ကျဲၤသကိးအီၤတပူၤဃီ

ဗိဉ်လိာ်
တာ်မုဒ်တာ်ခုန်က
ရုာ်ဒီးန့ၣ်ဘီမုာ်စၢ
ဖိၣ်ကရုာ်
အံၤခွဲထၢၣ်ခိၣ်ဖး

ဗိဉ်လိာ်တာ်မုဒ်တာ်ခုန်ကရုာ်အပူၤပၤလီၢ်
ဆုၣ်နီၤဒီးန့ၣ်ကိလ်မဲနဲခိၣ်ဃၢၤန့ၣ်ဆၢၣ်တာ်လၢ
ကတီၤ

- ကိာ် ၃၅ %
- သ့ၣ်ပုၤဂံၢ်ကွီၤ ၉ %
- ဝဲၣ်ပူၤတာ်မံၤလၢဆၢၣ်ဖိကိာ်ဖိသ့ၣ်ပုၤ ၈ %
- ဟီၣ်ကတီၤလၢတာ်တလီၤထီၣ်မၤနီၣ်မၤဃါအီၤဒီးဘၣ် ၅ %
- ပုၤတတၢသ့ၣ်ပုၤ ၃ %

ယိပ်လိင်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်ဘျီၣ်နီၣ်ပၤဆၢတၢ်ကမံးတံၢ်ယုၣ်ဒီးကရၢဖိ

- ခုၣ်အိၣ်ယုၣ်ခၢၣ်စး
- ပှၤထူလံၤဖိခၢၣ်စး
- ကရူၢ်ကရၢၢ်ခၢၣ်စး

ယိပ်လိင်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်
ဘျီၣ်နီၣ်ကရၢဖိဗဲလၢၢ် ၁၀၆ ဂၤ

“

ဒီသီးတော်ဒီသဘာဝအား
တော်ဟံးဃာ်ပာ်ဃာ်ကုာ်
ကညီပုာ်ထူလံာ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်
အန့ဆၢၣ်ဒီးတော်ဆဲးတော်လၢ
တော်န့ၣ်သါဂၢ်ဂၢ်ကျၢၤကျၢၤ
ကသ့အဂီၢ်, ဃီၣ်လိာ်တၢ်
မုာ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်အံၤ
ကမ့ၢ်မိာ်ပာ်ဖံဖုဟီၣ်ခိၣ်
ကပံာ်တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲတတီၤ
လၢတၢ်ကပာ်ဆုၢ်ရဲၣ်ကျဲၤ
ဒီးပာ်ပြးအီၤလၢအဟံးန့ၣ်
ခိၣ်တဃာ်လၢနီၢ်ကစၢ်
တၢ်စံာ်ညီၣ်ပာ်လီၤသးဒီး
ဒံာ်မိာ်ခြံၣ်စံာ်တၢ်ပာ်ဃုာ်
တမံၤဃီအသီးန့ၣ်လီၤ.

”